JYX
JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Kaarkoski, Miina; Häkkinen, Teemu

Title: Kansainväliset uhkakuvat edellyttävät maanpuolustustahdon säilymistä

Year: 2018

Version: Published version

Copyright: © Kirjoittajat & the Ulkopolitist, 2018

Rights: In Copyright

Rights url: http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/?language=en

Please cite the original version:

Kaarkoski, M., & Häkkinen, T. (2018, 29.11.2018). Kansainväliset uhkakuvat edellyttävät maanpuolustustahdon säilymistä. The Ulkopolitist. https://www.ulkopolitist.fi/2018/11/29/kansainvaliset-uhkakuvat-edellyttavat-maanpuolustustahdon-sailymista/

Kansainväliset uhkakuvat edellyttävät maanpuolustustahdon säilymistä

KIRJOITTANUT TEEMU HÄKKINEN AND MIINA KAARKOSKI | 29.11.2018 | SUOMEN ULKO- JA TURVALLISUUSPOLITIIKKA | 0 |

LUKUAIKA: 4 MINUUTTIA

The Ulkopolitist. */ kommentti

Nuorten maanpuolustustahto ja kannatus asevelvollisuutta kohtaan ovat jyrkässä laskussa. Ottaen huomioon kansainvälisen uhkaympäristön tilan tämä ei ole Suomen nykyisen puolustuspolitiikan kannalta ihanteellinen suunta.

Ilmastonmuutos, kansainvälinen terrorismi ja maailman pakolaistilanne huolestuttavat lähes jokaista suomalaista, kertoo

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunnan (MTS) tänään julkaistu raportti suomalaisten mielipiteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa, maanpuolustusta ja turvallisuutta koskien. Lähes yhtä huolissaan suomalaiset ovat joukkotuhoaseiden leviämisestä ja poliittisista ääriliikkeistä. Myös kyberuhkien riskin koetaan kasvaneen. Huomattavaa nousua näkyy myös luvuissa, jotka koskevat Itämeren alueen turvallisuustilannetta, kehitystä Yhdysvalloissa ja Venäjällä sekä yhteiskunnallisen eriarvoisuutta. Näissä nousu on vuoden takaisesta reilusta kuudestakymmenestä prosentista reiluun seitsemäänkymmeneen.

Kansainvälinen tilanne kannustaa suhtautumaan vakavasti Suomen turvallisuuspoliittiseen ympäristöön. Suomella on useita turvallisuuspoliittisia haasteita, joihin sen tulisi kyetä vastaamaan. Venäjän ulkopoliittisia pyrkimyksiä voi arvailla Ukrainan tapahtumien perusteella. Yhdysvaltojen sitoutumiseen Euroopan asioihin ei voi luottaa presidentti Donald Trumpin poukkoilevan asenteen takia. Kansainvälisen ilmastonmuutospaneeli IPCC:n runsaasti huomiota saanut raportti osoitti, että huoli ihmisten elinolosuhteiden säilymisestä on todellinen. Vastaavasti kotimaassa on viime aikoina käsitelty paljon maanpuolustukseen liittyviä teemoja kuten tiedustelulainsäädäntöä ja hävittäjähankintoja.

Tätä taustaa vasten MTS:n raportin tulos suomalaisen maanpuolustustahdon tilasta kaipaa yhteiskunnallista pohdintaa. Maanpuolustustahdolla tarkoitetaan kansalaisten yleistä asenteellisuutta maanpuolustusta kohtaan, ja siihen sisältyvän henkisen voimavaran voi katsoa tukevan pienen maan materiaalista puolustuskykyä. Maanpuolustustahto on ollut valtion kiinnostuksen kohteena 1960-luvun alusta alkaen, ja nykyisin poliittisessa retoriikassa viitataan maanpuolustustahdon korkeaan tilaan viestinä kansalaisten sitoutumisesta Suomen

puolustamiseen. Kansalaisten maanpuolustustahdolla on ratkaisevan keskeinen merkitys Suomen puolustuspolitiikan perustana ja valtion selviytymisstrategiassa.

> *MTS:n raportin tulos suomalaisen maanpuolustustahdon tilasta kaipaa yhteiskunnallista pohdintaa.*
>
> Klikkaa twiittaaksesi

Nyt julkaistu MTS:n raportti toteaa, että noin 66 prosenttia on sitä mieltä, että jos Suomeen hyökätään, niin suomalaisten on puolustauduttava aseellisesti kaikissa tilanteissa, vaikka tulos näyttäisi epävarmalta. Vuonna 2017 vastaava luku oli 72 prosenttia. Huomionarvoista on, että alle 25-vuotiaista tätä mieltä on 49 prosenttia, kun vastaava luku edellisvuonna oli 66 prosenttia. Merkittävää on, että samassa ikäryhmässä tuki yleiselle asevelvollisuudelle oli vain 56 prosenttia, joka on 21 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Kiinnostavaa kyllä, 84 prosenttia vastaajista vastasi myönteisesti kysymykseen, jossa mitattiin vastaajan henkilökohtaista valmiutta osallistua maanpuolustuksen eri tehtäviin kykyjensä ja taitojensa mukaisesti tilanteessa, jossa Suomeen hyökätään. Tämä lukema on vahva, ja siinä mielessä puolustuspolitiikkaan sekä omaan rooliin maanpuolustuksessa suhtaudutaan vakavasti, mikä rooli sitten onkaan.

Kaikkineen MTS:n raportti esittää ristiriitaisen kuvan suomalaisten mielipiteistä turvallisuutta ja puolustusta koskien. Suomalaisten huoli useissa kansainvälisissä turvallisuuspoliittisissa kysymyksissä on noussut aiheesta. Samaan aikaan luottamus ulkopolitiikan hoitoon on kuitenkin laskenut. Silti vain alle puolet vastaajista uskoi Suomen ja suomalaisten elävän turvattomammassa maailmassa seuraavien viiden vuoden aikana kuin nykyään. Vastaavasti lähes puolet ajattelee, että sotilaallinen

tilanne Suomen lähialueilla ei muutu nykyisestä. Maanpuolustustahto on yleisesti laskenut, mutta sotilaalliseen liittoutumiseen ei ole merkittävää halukkuutta.

Herää kysymys, mitä johtopäätöksiä raportin pohjalta olisi tehtävä. Kansainvälisen tason turvallisuusuhat ovat luonteeltaan sellaisia, ettei niiden vaikutusta Suomen välittömään turvallisuusympäristöön voi sivuuttaa. Jokainen kansalainen näkee itsensä osana valtion ja yhteiskunnan turvallisuutta eri tavoin, ja tutkimuksen perusteella nimenomaan osallistumisvalmiudessa näyttää olevan siirtymää aseellisen toiminnan valmiudesta toisenlaisiin tehtäviin. Tämä ei ole Suomen nykyisen puolustuspolitiikan kannalta ihanteellinen suunta.

> *Maanpuolustustahdon lasku ei ole Suomen puolustuspolitiikan kannalta ihanteellinen suunta.*
>
> Klikkaa twiittaaksesi

Erilaiset Suomeen kohdistuvat turvallisuusuhat ovat luonteeltaan sellaisia, että jatkossakin kansalaisten puolustusvelvollisuus on osa suomalaisten arkea tavalla tai toisella. Samalla näiden turvallisuusuhkien konkreettisten vaikutusten ajattelu voi tuntua kaukaiselta, tai on helppoa ajatella Suomen säästyvän niiltä. 1960-luvun alussa käynnistynyt henkinen maanpuolustus liittyi osittain havaintoon siitä, että nuorten suhde isänmaahan oli erilainen kuin aikaisemmin. Tällöin maanpuolustustahtoon liitettiin sellaisia teemoja, jotka olivat silloisen yhteiskunnan ja ennen kaikkea kansainvälisen kontekstin kannalta keskeisiä.

Nyt on syytä tiedostaa maanpuolustustahdon tilannekuva MTS:n uuden raportin perusteella, mutta samalla on odotettava tietoa siitä, mihin suuntaan asenteet lähtevät liikkumaan jatkossa.

Meidän on joka tapauksessa pohdittava, mitä maanpuolustustahto perinteisesti oleellisena osana Suomen puolustuspolitiikkaa suomalaisille tällä hetkellä tarkoittaa ja miten korkean maanpuolustustahdon taso voidaan ylläpitää osana muuttuvaa ajankuvaa ja turvallisuusympäristöä. Maanpuolustustahto käsitteenä menettää voimansa, jos se ei kykene puhuttelemaan suomalaisia tässä ajassa.

Kirjoittajat työskentelevät Jyväskylän yliopistossa käynnissä olevassa tutkimushankkeessa "Maanpuolustustahto politiikan välineenä Suomessa, Ruotsissa ja Itävallassa. Vertaileva tarkastelu, 1939-2017".

< PREVIOUS

Artikla 42.7:llä on vielä matkaa EU:n todelliseksi turvatakuuksi

NEXT >

Podcast: Blackwaterista Wagneriin – kaupallisen sotilaspalvelualan kasvu

KIRJOITTAJASTA

Teemu Häkkinen

Teemu Häkkinen on tutkijatohtori Jyväskylän yliopistossa. Hän on väitellyt yleisestä historiasta filosofian tohtoriksi vuonna 2014. Hänen väitöskirjansa käsittelee Britannian parlamentin roolia sotaan lähdettäessä vuosina 1982–2003, ja hän on keskittynyt asevoimien

demokraattiseen kontrolliin, puolustuspoliittiseen päätöksentekoon sekä Euroopan integraation historiaan

Miina Kaarkoski

Miina Kaarkoski on poliittisen lähihistorian tutkijatohtori Jyväskylän yliopistossa. Hän väitteli filosofian tohtoriksi vuonna 2016

yliopistossa. Hän väitteli filosofian tohtoriksi vuonna 2010 väitöskirjalla, joka käsitteli Saksan ydinenergiapolitiikan vaiheita. Espoossa asuva Kaarkoski on työskennellyt erilaisissa tutkimushankkeissa, joissa hän on analysoinut energia-, ympäristö- ja ilmastopoliittiseen päätöksentekoon, Euroopan integraatioon ja turvallisuustematiikkaan liittyviä kysymyksiä nykyhetkessä ja lähimenneisyydessä. Häntä kiinnostaa erityisesti poliittiseen päätöksentekoon vaikuttamaan pyrkivien tahojen välisten jännitteiden ja intressien analysointi.

LUE MYÖS

Kiinan presidentti Xi Jinping Suomessa: suomettumisen aaveita ja suuria talouslupauksia

7.4.2017

Kirja-arvio: Itsenäinen Suomi vakoilun maailmassa 1917–1945

29.1.2018

Kehitysavun tehokkuus: Raha ei ratkaise

8.6.2011

EEAS: Brysselin Frankensteinin hirviö

28.3.2012

Kommentoi juttua

Sähköpostiosoitettasi ei julkaista. Pakolliset kentät on merkitty *

COMMENT

NIMI *

SÄHKÖPOSTIOSOITE *

KOTISIVU

Ilmoita sähköpostilla tulevista kommenteista.

Ilmoita sähköpostilla uusista postauksista.